

Sprawozdanie

z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2013.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VI/40/11, z dnia 10 marca 2011 roku, w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego (zmiany w 2013 roku):

1. W okresie sprawozdawczym Burmistrz Miasta podpisał porozumienie z Dyrektorką Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i delegowaniu przedstawiciela Poradni do prac w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie.

Aktualny skład Zespołu:

1. *Bala Joanna* – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie, psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Cieszynie.
2. *Barwińska Halina* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
3. *Czepczar Anna* – kurator dla nieletnich Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania o sprawach rodzinnych w Cieszynie przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
4. *Palica Łukasz* – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
5. *Florczykiewicz Anna* – sekretarz Oddziału powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
6. *Gorzelný Agnieszka* – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
7. *Herzyk – Krzyżowska Beata* – z-ca Prokuratora Rejonowego w Cieszynie.
8. *Jansa Halina* – z- ca dyrektora Gimnazjum nr 2 w Cieszynie.
9. *Zych Katarzyna* – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Cieszynie.
10. *Kiedroń Fałat Elżbieta* – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
11. *Kozieł Paweł* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.

12. *Krasucka Alicja* – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
13. *Kłajmon Sebastian* – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
14. *Łabaj Danuta* – dyrektor Gimnazjum nr 3 w Cieszynie.
15. *Pławecki Ryszard* – przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
16. *Raszka Dorota* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (z uwagi na długą nieobecność stałe zastępstwo Sylwia Witek specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).
17. *Serwan Pogoda Grażyna* – pedagog Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie.
18. *Stuchlik Małgorzata* – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
19. *Wąsik Anna* – psycholog Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”.

2. W 2013 roku na prośbę jednostek delegujących nastąpiły zmiany osobowe w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie starostwa cieszyńskiego, Panią Kazimierę Kawulok zastąpiła Pani Katarzyna Zych;
2. Komendy Powiatowej Policji Pana Tomasz Domagałę zastąpił Pan Łukasz Palica.

Zmiany następowały, ze względu na fakt, że ww. instytucjach nastąpiły zmiany organizacyjne i delegowane osoby bezpośrednio zajmują się sprawami, którymi zajmuje się i o których decyduje Zespół Interdyscyplinarny. Delegowane osoby zostały zapoznane z zasadami pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, podpisały stosowne zobowiązanie do zachowania tajemnicy i zadeklarowały swój udział pracy zgodnie z założeniami regulaminowymi.

3. W listopadzie 2013 na funkcji Sekretarza Panią Dorotę Raszkę zastąpiła Pani Sylwia Witek (jest to zastępstwo spowodowane dłuższą nieobecnością Pani Raszki związanym ze zwolnieniem lekarskim i przyszłym macierzyństwem). Objęcie funkcji Sekretarza przez panią Witek zaakceptował Zespół Interdyscyplinarny

Aktualny skład Prezydium:

1. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie
Pan Paweł Koziół (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);
2. Zastępca Przewodniczącego
Pan Sebastian Kłajmon (Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie);
3. Sekretarz Zespołu
Pani Sylwia Witek (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

4. Członek Prezydium (członkostwo wspomagające) Pani Danuta Łabaj (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Cieszyn, Gimnazjum nr 3 w Cieszynie);

4. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.

Koordinację działań programowych powierzono również pracownikom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

1. Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę dwóch stałych grup roboczych:

- **Zespół Interwencyjny** – prowadzenie i koordynację Procedury „Niebieskie Karty” .

Bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doświadczającymi przemocy. Prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.

- **Zespół diagnostyczno-programowy** - zajmujący się: analizą realizowanych programów i działań w gminie, diagnozą potrzeb i oczekiwań, wnioskowaniem i proponowaniem kierunków programowych.

2. Realizowali i dopracowali system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.

3. Na bieżąco zaznajamiali się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.

4. Opracowali i przeanalizowali wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu opracowali plany pomagania w procedurze „Niebieskiej Karty”, oraz ustalali zasady przepływu informacji przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagające zabezpieczenia.

5. Na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskich Kart” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Szkolenie: „Modele i formy pracy ze sprawcami przemocy”	Zespół Interdyscyplinarny	8	5
2.	Konferencja: "Pomoc i wsparcie dla rodziny w kryzysie"	Stowarzyszenie „Być Razem”	5	13
3.	Szkolenie: „Superwizja jako forma pracy pozwalająca na ocenę własnych kompetencji zawodowych”	Zespół Interdyscyplinarny	5	6
4.	Szkolenie: "Wypalenie jako utrata troski o siebie"	Zespół Interdyscyplinarny	5	6
5.	Szkolenie: "Problemy uzależnienia i współuzależnienia"	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	8	14

6.	Warsztat: "Alkohol, a depresja"	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	4	3
7.	Warsztat: „Procedura „Niebieskiej Karty” – działania służb, interdyscyplinarność”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	16	10
8.	Konferencja: „Niebieskie Karty i co dalej”	Uniwersytet Śląski, Świetlica Krytyki Politycznej w Cieszynie	3	6

b) Szkolenia i konferencje zewnętrzne - wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Ogólnopolska Konferencja „Przeciw przemocy”	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Warszawa	14	2
2.	Szkolenie: „Zadania i kompetencje GKRPA i Zespołów Interdyscyplinarnych d/s Przemocy w rodzinie”	Studio Profilaktyki Społecznej w Krakowie	12	2
3.	Szkolenie: „Superwizja – w przypadkach pracy z problemami przemocy w Rodzinie”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego - Warszawa	14	1
4.	Szkoła Profilaktyki: „Metody i strategie pomocy psychologicznej dla par”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	40	3
5.	Ogólnopolska Konferencja „Pomoc kobietom ofiarom przestępstw” . Panel dyskusyjny	Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego – Warszawa	8	1
6.	Seminarium z elementami debaty społecznej” Przemoc w rodzinie – doświadczenia, perspektywy”	Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach	6	3
7.	Regionalna Konferencja nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie „Krajowa oraz regionalna polityka przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy ze względu na płeć”	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	6	2
8.	Spotkania i narady Śląskiej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu	8	2

c) Superwizje - regularnie 7 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8. Realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9. Na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania na 2013 oraz wskazówki do realizacji i diagnozowania programu w 2014-2016 rok, oraz Strategii Społecznej Cieszyna na lata 2014-2020.

10. Przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Karty” C, D, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest jako wydzielony Dział, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamkniętych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Ośrodku Pomocy.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

1. W 2013 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie (luty, kwiecień, czerwiec, sierpień, grudzień).
2. Odbyło się:
 - a) 11 spotkań Stałej Grupy Roboczej - Zespołu Interwencyjnego;
 - b) 48 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
 - c) 2 spotkania Stałej Grupy Roboczej - Zespołu Programowo – Diagnostycznego;
 - d) 12 spotkań Prezydium;
 - e) 4 spotkania Zespołu Interwencyjnego z Zespołem dzielnicowych Komendy Policji w Cieszynie, których celem była analiza przypadków prowadzonych przez dzielnicowych w procedurze „Niebieskiej Karty” i opracowanie założeń do indywidualnych planów pomocy;
3. Zespół powołał 15 grup roboczych do indywidualnych przypadków (55 spotkań).
4. Członkowie Zespołu byli współorganizatorami i prowadzącymi formy edukacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia. W treści merytorycznej dotyczyły przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu.
5. Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podjął działania upowszechniające je w środowisku. Do wszystkich placówek oświatowych Cieszyna przekazano materiały i ulotki informacyjne o pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i adresach placówek pomagających.
6. Zespół kontynuował realizację lokalnej kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie i form pomagania w ramach programu „Stop Przemocy – Spróbujmy Inaczej”, popularyzując i pomagając w organizacji różnych form organizowanych i programowych w Cieszynie (spotkania z kadrą i rodzicami placówek oświatowych, zdrowotnych i organizacji pozarządowych).
7. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego zorganizowali spotkanie z pedagogami Szkół ponadgimnazjalnych Cieszyna. Spotkanie dotyczyło przekazania informacji o funkcjonującym w Cieszynie systemie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie, pracy i zadaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz zadaniach i obowiązkach służb, w tym nauczycieli wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”.

8. Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 69 przypadków (wpłynęło 70 „Niebieskich Kart” w 1 przypadku każdy z małżonków założył w tym samym czasie, w różnych instytucjach „Niebieską Kartę”), koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów o realizacji procedury „Niebieskie karty”.

Pomocą objęto:

219 osób, w tym 59 dzieci.

Na 69 „Niebieskich kart” (według „NK” A) w:

- 69 przypadkach występowała przemoc psychiczna;
- 13 przypadkach, występowała tylko przemoc psychiczna;
- 56 występowała przemoc fizyczna i psychiczna;
- 5 przypadkach było podejrzenie przemocy seksualnej (partnerskiej), współistniejącej;
- 2 przypadkach podejrzenie przemocy seksualnej wobec dzieci (1 – podejrzenie przemocy seksualnej ojca wobec dziecka (córki), 1 – podejrzenie niezabezpieczania materiałów pornograficznych przed małoletnim synem).

Na 69 „Niebieskich Kart” (według „NK” A) w:

- 53 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich(77%);

(w 38 przypadkach w rodzinie były dzieci razem 54, w tym 7 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 47 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi);

- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach partnerskich;
- 4 przypadki – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym synem;
- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach z dorosłym synem;
- 2 przypadki – krzywdzone kobiety w relacji z dorosłą córką;
- 4 przypadki – krzywdzone dziecko w relacjach z matką;
- 1 przypadek – krzywdzone dziecko w relacjach z ojcem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym bratem;
- 1 przypadek – krzywdzona kobieta w relacji z matką;
- 1 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach z ojczymem.

Na 69 „Niebieskich Kart” w:

- 53 przypadkach – problem z używaniem alkoholu (77%), przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 28 rodzinach – problem niepełnosprawności członków rodziny (21 ofiar i 7 sprawców);
- 11 przypadkach – rodziny objęte były dozorem kuratorskim;
- 19 przypadkach – prowadzona była równocześnie sprawa w postępowaniu karnym;
- 20 przypadkach – zamknięto procedurę;
- 21 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy.

Na 69 „Niebieskich Kart” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 18 Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 41 Komenda Policji ;
- 5 Powiatowy Ośrodek Wsparcia;
- 4 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 1 Placówki Oświatowe (Szkoła) .

Do programu dla sprawców przemocy w rodzinie realizowanego w/g Modelu Duluth kierowano 32 osoby, z czego 11 podpisało deklarację udziału. Ostatecznie w zajęciach brało udział 7 mężczyzn. Z indywidualnej pomocy psychologicznej skorzystało 36 osób, których podejrzewano o stosowanie przemocy w rodzinie. Z terapii partnerskiej i spotkań charakterze mediacyjnym, których celem było poprawienie relacji w rodzinie skorzystało 26 rodzin.

W ramach Procedury „Niebieskie karty” (w 69 przypadkach) Zespół realizował zadania:

- a) Wszczytał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiali się z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.
- b) Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek ma swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywanej w dokumentacji Zespołu (wydzielony Dział dokumentacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).
- c) Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.
- d) Każdej rodzinie złożono wizytę interwencyjną i pouczono osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwości szukania pomocy.
- e) Wzywano osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę - „Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i programie w/g Modelu Duluth oraz pomoc psychologiczną).
- f) Prowadzono bieżące konsultacje podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

9. Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2011 – 2012).

W 2013 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 122 czynne przypadki, obejmujące lata 2011 – 2013. W 2013 roku zamknięto 42 „Niebieskie Karty” z lat 2011 – 2013.